

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2019. gada 19. februārī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Aldis Laviņš un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 14/2019),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Kriminālprocesa likuma 391. panta sesto daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. pantam.

1.2. piešķirt viņam valsts nodrošināto juridisko palīdzību pieteikuma juridiskā pamatojuma sagatavošanai atbilstoši Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma III¹ nodaļā noteiktajam.

2. Kriminālprocesa likuma 391. panta sestā daļa nosaka: “Lēmumam par kriminālprocesa sadalīšanu pievieno izdalīto lietas materiālu oriģinālus vai kopijas un to sarakstu.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas kompetence ir noteikta Satversmes 85. pantā, kā arī Satversmes tiesas likuma 1. un 16. pantā.

Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums atzīt Kriminālprocesa likuma normu par neatbilstošu Satversmes normai ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt vienīgi tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Pieteikuma iesniedzējs lūdz nodrošināt viņam juridisko palīdzību pieteikuma juridiskā pamatojuma sagatavošanai.

Atbilstoši Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 9.¹ pantam valsts nodrošina juridisko palīdzību Satversmes tiesas procesā personai, pēc

kuras konstitucionālās sūdzības Satversmes tiesa ir pieņēmusi lēmumu par atteikšanos ierosināt lietu, kā šā lēmuma vienīgo pamatu norādot juridiskā pamatojuma neesību vai tā acīmredzamu nepietiekamību prasījuma apmierināšanai. Iesniegumu par juridisko palīdzību Satversmes tiesas procesā persona var iesniegt ne vēlāk kā divus mēnešus pirms konstitucionālās sūdzības iesniegšanai noteiktā termiņa beigām.

Saskaņā ar šā likuma 21. pantu iesniegumus par juridisko palīdzību izskata Juridiskās palīdzības administrācija. Tā pieņem lēmumus par juridiskās palīdzības piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt un paziņo lēmumu iesniedzējam, kā arī šajā likumā noteiktajos gadījumos norīko juridiskās palīdzības sniedzēju.

Līdz ar to šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādītais prasījums nav Satversmes tiesas kompetencē.

7. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts kopsakarā ar 19.² panta sestās daļas 1. punktu prasa pieteikumā juridiski pamatot, ka ir aizskartas pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības.

Atbilstoši Satversmes tiesas likumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*). Turklāt pamattiesību aizskārums ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma (nevis tās piemērošanas rezultāts) rada nelabvēlīgas sekas tieši pieteikuma iesniedzējam (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 11. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2002-07-01 3. punktu*).

No pieteikuma izriet, ka pret Pieteikuma iesniedzēju tika ierosināts kriminālprocess, kas vēlāk tika sadalīts. Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka

kriminālprocesa sadalīšanas rezultātā pirmajā kriminālprocesā esošie lietiskie pierādījumi ir pievienoti otram kriminālprocesam, tomēr tiesa pirmajā krimināllietā ir atsaukusies uz lietā vairs neesošajiem pierādījumiem. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 92. pantam, jo kriminālprocesu iespējams sadalīt un izņemt jebkādos pierādījumus, pat neaizstājot tos ar kopijām. Esot aizskartas Pieteikuma iesniedzēja tiesības uz aizstāvību, jo viņam neesot bijušas iespējas iepazīties ar apsūdzības pierādījumiem kriminālprocesā pret viņu. Kā pirmstiesas, tā arī tiesas procesā esot noraidīti viņa iebildumi par izmantotajiem pierādījumiem, norādot, ka tie atrodas citā krimināllietā.

Satversmes tiesa ir arī atzinusi, ka Satversmes 92. panta pirmais teikums nosaka likumdevēja pienākumu pieņemt taisnīgas tiesas spriešanai nepieciešamās procesuālās normas, bet tiesības uz taisnīgu tiesu neparedz konkrēta jautājuma izšķiršanu atbilstoši tādām procesuālajām regulējumiem, kādu persona vēlas (*sk. Satversmes tiesas 2012. gada 1. novembra sprieduma lietā Nr. 2012-06-01 10. punktu*). Turklāt Satversmes tiesai nav piešķirta kompetence pārvērtēt tiesību normu piemērošanas un interpretācijas jautājumus (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 11. punktu*).

Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, viņam pamattiesību aizskārumu rada tas, ka kriminālprocesā pret viņu esot izmantoti pierādījumi, kas neatrodas krimināllietā un ar kuriem viņam nebija iespējas iepazīties. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi, citētas Kriminālprocesa likuma normas un pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par apstrīdētās normas piemērošanu pret viņu ierosinātā krimināllietā. Tomēr pieteikumā nav sniegts pamatojums tam, kādā veidā tieši apstrīdētā norma, kas nosaka to, kādus dokumentus pievieno lēmumam par kriminālprocesa sadalīšanu, un kas neregulē pierādījumu izmantošanu procesā, rada Pieteikuma iesniedzējam pamattiesību aizskārumu. Proti, Pieteikuma iesniedzējs nav pamatojis, ka viņam Satversmes 92. pantā noteikto pamattiesību aizskārtums izrietētu tieši no apstrīdētās normas.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta, 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 1. un 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

Atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 14/2019).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

I. Ziemele